

EDITORIAL

"... Linguistic globalisation, e.g. more subtractive English (or subtractive Spanish in Latin America or subtractive Russian in Russia) leads to linguistic homogenisation (despite dialectal and other - multilingual - hybridisation!). It also often leads to cultural homogenisation. These are the enemies of linguistic (and cultural) diversity. ... If we continue as now, most of the world's almost 4,500 Indigenous languages will be gone by 2100."

Tove Skutnabb-Kangas
4th "Sustainable Multilingualism 2017" scientific conference
Kaunas, Lithuania, 26–27 May 2017

It is my pleasure to introduce the 11th issue of the scientific journal *Sustainable Multilingualism* which provides a platform for international research on the core issues of the journal: preservation and promotion of multilingualism and multiculturalism as manifestations of human right to nourish and nurture our heritage – language and culture, have right to speak and educate our children in the language of their ancestors, paying adequate tribute to gaining multilingual and multicultural competence by studying, researching and promoting other languages and cultures of the world.

The issue echoes the spirit of the 4th biannual international conference "Sustainable Multilingualism 2017" organized by the Institute of the Foreign Languages at Vytautas Magnus University together with the Lithuanian Language Teachers Association. The same as previously, the conference aimed at bringing together scholars and language education professionals to share their research insights and discuss the issues relevant to the development of individual and societal multilingualism, including language policy, linguistic human rights, and language education in higher education. The conference reached the set aims successfully due to the common efforts of the distinguished plenary speakers and 127 researchers and language professionals from over 24 countries of the world: Bangladesh, Belgium, Byelorussia, Bulgaria, the Czech Republic, Denmark, France, Germany, Hungary, India, Italy, Latvia, Lithuania, Kazakhstan, Poland, Russia, Slovenia, Spain, Sweden, Trinidad and Tobago, Turkey, Ukraine, United Arab Emirates, United Kingdom. 87 presentations were given during the two days of the conference: 60 oral, 12 virtual and 15 poster presentations.

The honorable plenary speakers – Tove Skutnabb-Kangas and Robert Phillipson, the world-renown fighters for linguistic human rights, researchers on linguistic imperialism and multilingual education, Manuel Célio Conceição, president of the Conseil Européen Pour Les Langues / European Language Council (CEL/ELC), and Jean-Marc Dewaele, president of the International Association of Multilingualism – presented their latest research insights on the topics of linguistic diversity, language rights and language ecology, linguistic challenges in global and regional integration, linguistic landscape of higher education and social challenges and communication of emotions in a foreign language.

This issue of the journal features six topics presented and discussed during the conference. A number of articles presented in the conference are under the review process and some other researchers are still working on their research to be published in the subsequent journal issues. The plenary

presentation of Tove Skutnabb–Kangas is being translated into the Lithuanian language and will be published in the following issue of the journal.

Three topics discussed in the conference are presented in the section *Society. Identity. Languages*: Bilingualism as a complex process involving a variety of characteristics is analysed by Daniela Antonchuk; Indrė Nugaraitė investigates the standard language ideology and its influence on Lithuanian migrants in Germany, focusing on the attitude of Samogitians towards their language variety choice of language while living in this country. Iryna Piniuta explores Belarusian mentality in the context of intercultural communication searching for the grounds for pessimism and optimism. Three topics presented by other seven authors who discussed their research on the issues of translation in Multilingual and multicultural environment, are presented in the section *Issues of culture specificity in translation*: Jurgita Kerevičienė and Miglė Urbonienė analyse multilingualism in audiovisual texts for the deaf and hard of hearing audience, Julija Korostenskienė and Miglė Pakrosnytė explore humour in TV series Friends and its translation into Lithuanian, whereas Oksana Smirnova and Sigita Rackevičienė present their research on EU English terms including the word 'Market' and their French and Lithuanian equivalents.

Language for Specific Purposes section presents research into CLIL teacher competences and attitude (Lilija Vilkančienė and Inga Rozgienė), explorations into the teaching of French in the context of multilingualism focusing on the vectors which determine the choice of teaching methods (Miroslav Stasilo) and presents a critical ESP textbook evaluation on the case of visual arts course book in Iran (Armin Karimnia and Fatemeh Mohammad Jafari).

Issues of quality and diversity in teacher training system in Turkey are discussed reconsidering the impact of John Dewey's pedagogical system (Raşit Çelik).

Submissions to the subsequent issues of the journal are welcome in (but not limited to) the following areas in particular: language policy and language ecology, linguistic human rights, issues in less widely taught languages and minority language education, formal, non-formal and informal language teaching methodology in multilingual and multicultural environment, cultural challenges, historical roots of societal multilingualism, psycholinguistic and sociolinguistic factors of multilingualism. We hope that research presented in this issue will provide answers to some of the urgent questions, propose ways of solving certain relevant issues and will enhance further scientific quest in the development of sustainable multilingualism.

Nemira Mačianskienė, Editor-in-Chief

REDAKTORIAUS ŽODIS

"Linguistinė globalizacija, pvz., atimančioji anglų kalba (arba atimančioji ispanų kalba Lotynų Amerikoje ar atimančioji rusų kalba Rusijoje) sąlygoja lingvistinę homogenizaciją (nepaisant dialekto ar daugiakalbės hibridizacijos!). Tai taip pat gali sąlygoti kultūrinę homogenizaciją. Abu šie reiškiniai yra lingvistinės (ir kultūrinės) įvairovės priešai ... Jei tokia padėtis tęsis ir toliau, dauguma iš 4500 pasaulio vietinių gyventojų kalbų išnyks iki 2100."

Tove Skutnabb-Kangas

IV mokslinė konferencija „Darnioji daugiakalbystė 2017
2017 m. gegužės 26–27, Kaunas, Lietuva

Džiaugiuosi galėdama pristatyti 11(2017) mokslo žurnalo *Darnioji daugiakalbystė* numerį jūsų dėmesiui. Žurnalas suteikia galimybę pristatyti tarptautinius tyrimus, kurie siekia esminių daugiakalbystės ir daugiakultūriškumo išsaugojimo ir plėtojimo kaip žmogaus teisės išraiškos tikslų: puoselėti ir tobulinti savo paveldą – kalbą ir kultūrą, turėti galimybės kalbėti ir savo vaikus ugdyti protėvių kalba, teikiant deramą dėmesį ir pagarbą kitų kalbų įsisavinimui ir daugiakalbės bei daugiakultūrės kompetencijos įginimui, kitų pasaulio kalbų ir kultūrų tyrimams ir kalbų vystymosi skatinimui.

Šiame žurnalo numeryje atsispindi šių metų gegužės mėnesį vykusios ketvirtosios tarptautinės mokslinės konferencijos, kurią organizavo Vytauto Didžiojo universiteto Užsienio kalbų institutas kartu su Lietuvos kalbų pedagogų asociacija, tikslai. Kaip ir ankstesnės trys mokslinės konferencijos, ši kas dveji metai organizuojama konferencija siekė suburti tyrėjus ir kalbų mokymo profesionalus diskusijai aktualiais individualios ir visuomeninės daugiakalbystės plėtojimo klausimais. „Darnioji daugiakalbystė 2017“ išsiskyrė dėmesiu kalbų išsaugojimo svarbai, lingvistinėms žmogaus teisėms, mažumų kalbų mokymo(-si) problemoms, iššūkiams kultūrai bei identitetui, tęsdama diskusijas pagrindinėmis kalbų politikos aukštajame moksle ir kalbų mokymo/si daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje temomis.

Konferencijoje plenarinius pranešimus skaitė pasaulyje garsūs kalbų įvairovės išsaugojimo tyrėjai bei kovotojai už lingvistines žmogaus teises, knygų apie lingvistinį genocidą ir nusikaltimus prieš žmoniją ugdant tenykščius, genčių ir mažumų vaikus, lingvistiškai pateisinamą rasizmą, autoriai – lingvistinių žmogaus teisių koncepcijos pradininkė Tove Skutnabb-Kangas („Lingvistinė įvairovė, kalbų teisės ir kalbų ekologija“), bei knygų apie lingvistinį imperializmą, iššūkius kalbų politikai bei kalbų teises autorius Robert Phillipson „Lingvistiniai iššūkiai globalioje ir regioninėje integracijoje“), Europos kalbų tarybos (CEL/ELC) prezidentas Manuel Célio Conceição, kalbų politikos, daugiakalbystės plėtojimo aukštajame moksle tyrėjas („Lingvistinis aukštojo mokslo kraštovaizdis ir socialiniai iššūkiai: darnaus vystymosi perspektyvos ir realūs įrodymai“) bei tarptautinės daugiakalbystės asociacijos prezidentas, prof. Jean-Marc Dewaele, Londono universiteto Birkbecke taikomosios lingvistikos ir daugiakalbystės profesorius, kuris pristatė savo naujausius pastarųjų metų tyrimus apie emocijų svarbą daugiakalbystės kompetencijos plėtojimui („Emocijų perdavimas užsienio kalba“).

Darniosios daugiakalbystės puoselėjimo idėjas aptarė 127 tyrėjų bei kalbų mokymo profesionalų iš 24 šalių: Didžiosios Britanijos, Bangladešo, Belgijos, Bulgarijos, Čekijos, Danijos, Ispanijos, Italijos, Jungtinių Arabų Emiratų, Kazachstano, Prancūzijos, Slovėnijos, Švedijos, Turkijos, Vengrijos, Vokietijos,

Trinidado ir Tobago, Indijos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos. Per dvi konferencijos dienas buvo pristatyti 87 pranešimai: 60 žodinių, 12 virtualių ir 15 stendinių pranešimų.

Šiame žurnalo numeryje šešias iš dešimties temų nagrinėja devyni konferencijos pranešėjai. Kiti mokslo straipsniuose apibendrinti tyrimai bus spausdinami ateinančiuose žurnalo numeriuose. Plenarinio pranešimo pagrindu parengtas mokslininkės Tove Skutnabb-Kangas straipsnis verčiamas į lietuvių kalbą ir bus publikuojamas dvilyktame žurnalo numeryje.

Trys konferencijoje aptartos temos pristatomos skiltyje *Visuomenė. Identitetas. Kalbos*: Dvikalbystė ir santykis su trečiaja kalba atskleidžiami nagrinėjant rusų – rumunų dvikalbių individų santykį su ispanų kalba (Daniela Antonchuk); Indrės Nugaraitės sociolingvistinis tyrimas apie lietuvių kalbos išlaikymą migracijoje ir bendrinės lietuvių kalbos ideologijos įtaką kalbos vartotojams analizuoja žemaičių migrantų požiūrį į žemaičių tarmę. Iryna Piniuta analizuoja baltarusišką mentalitetą tarpkultūrinės komunikacijos kontekste, ieškodama pesimizmo ir optimizmo priežasčių.

Kitos trys temos, publikuojamos skiltyje *Kultūrinio ypatumo problemas vertime* atskleidžia daugiakalbystės apraiškas audiovizualiniuose negirdinčiųjų ir neprigirdinčiųjų auditorijai skirtuose tekstuose (Jurgita Kerevičienė ir Miglė Urbonienė), dešimtojo TV serialo „Draugai“ humorą ir jo vertimo į lietuvių kalbą priklausomybę nuo kultūrinių aspektų analizuoja Julija Korostenskienė ir Miglė Pakrosnytė, o Oksana Smirnova ir Sigita Rackevičienė gretina anglų, prancūzų ir lietuvių kalbų ekonomikos daugiažodžius terminus, kurių pagrindinis dėmuo yra žodis *rinka*.

Kalbos specifiniais tikslais skiltyje pristatomi tyrimai CLIL mokytojų kompetencijos ir požiūrio tyrimai (Lilija Vilkančienė ir Inga Rozgienė), nagrinėjami pavyzdiniai vektoriai, lemiantys metodų pasirinkimą prancūzų kalbos mokyme daugiakalbystės kontekste (Miroslav Stasilo) bei pateikiamas kritiškas specialybės anglų kalbos vadovėlio vertinimas, nagrinėjant vaizduojamojo meno vadovėlio atvejį Irano kontekste (Amin Karimnia ir Fatemeh Mohammad Jafari). Džono Diuji pedagoginės sistemos reikšmė Turkijos respublikos mokytojų rengimo sistemai analizuojami kokybės ir įvairovės aspektu (Raşit Çelik).

Kviečiame publikuoti atliktus aktualius mokslinius tyrimus šiomis (ir kitomis susijusiomis) temomis: kalbų politika ir kalbų ekologija, lingvistinės žmogaus teisės, rečiau mokomų kalbų ir mažumų kalbų švietimo problemos, formalus, neformalus ir savaiminio kalbų mokymo/si metodologija daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje, iššūkiai kultūrai, istorinės visuomeninės daugiakalbystės šaknys, psicholingvistiniai ir sociolingvistiniai daugiakalbystės veiksniai. Tikimės, kad žurnale nagrinėjami klausimai pateiks kai kuriuos atsakymus į svarbius klausimus, pasiūlys problemų sprendimo būdų ir paskatins tolesnius mokslinius ieškojimus puoselėjant darniąją daugiakalbystę.

Vyriausioji redaktorė Nemira Mačianskienė